

Raport sieci Europejskich Publicznych Służb Zatrudnienia w sprawie zintegrowanych usług dla długotrwale bezrobotnych

Departament Rynku Pracy Data publikacji: 14.11.2021 Data modyfikacji: 20.01.2022

Raport jest podsumowaniem dodatkowego badania realizowanego przez sieć EPSZ w ramach badania potencjału PSZ (PES Capacity), którego przedmiotem był zakres wdrażania przez PSZ zalecenia Rady ws. integracji osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy.

Raport koncentruje się na świadczeniu zintegrowanych usług na rzecz osób długotrwale bezrobotnych i funkcjonowaniu pojedynczego punktu kontaktowego. Ma on na celu:

- wspierać monitorowanie i analizę działań PSZ w obszarze długotrwałego bezrobocia, w szczególności w zakresie zintegrowanych usług i pojedynczego punktu kontaktowego;
- wnieść wkład do projektu benchlearning;
- uzupełnić monitoring ilościowy i jakościowy prowadzony przez EMCO.

Pojedyncze punkty kontaktowe (SPOC)

W zaleceniu, koordynacja usług i koordynacja działań międzyinstytucjonalnych powierzona została tzw. „pojedynczym punktom kontaktowym (SPOC)”, a ich ustanowienie lub wyznaczenie jest kluczową częścią zalecenia. Badanie wykazało, że w większości państw członkowskich wyznaczono lub zidentyfikowano instytucję odpowiedzialną za SPOC (zwykle jest to PSZ lub PSZ we współpracy z innymi partnerami).

Partnerstwa

Wszystkie PSZ deklarują ścisłą współpracę z różnymi partnerami na poziomie krajowym i lokalnym. Ponad połowa PSZ posiada umowy partnerstwa. Stosowane są różne podejścia do pracy z partnerami, między innymi, w oparciu o projekty, zobowiązania prawne, umowy na realizację wsparcia długotrwale bezrobotnych, regulacje lub przepisy. W niektórych krajach realizowane są nieformalne umowy zapewniające skoordynowane wsparcie dla długotrwale bezrobotnych.

Istnieją różne rodzaje partnerstw. Ponad 1/3 PSZ posiada umowy partnerskie mające na celu zapewnienie skoordynowanego wsparcia długotrwale bezrobotnym. Wyższy poziom koordynacji zapewniony jest w kolejnych 1/3 PSZ; w ramach umów partnerskich z określonymi wspólnymi celami i jasnym podziałem odpowiedzialności między partnerami. Tylko jedne PSZ zgłosiły zaawansowany poziom koordynacji polegający na ustanowieniu formalnego organu / sieci ze wspólnymi celami i wspólnym Zarządem, który koordynuje wsparcie i oferty.

Jednym z działań SPOC jest kierowanie długotrwale bezrobotnych do innych podmiotów w celu uzyskania zindywidualizowanego wsparcia. Ścieżki tych skierowań zakładają ścisłą współpracę i koordynację między partnerami. Takie dedykowane ścieżki skierowań nie są zbyt powszechne w praktyce – zgłosiła je tylko nieco ponad 1/3 PSZ.

Usługi PSZ dla długotrwale bezrobotnych

Osoby długotrwale bezrobotne mają do dyspozycji szeroki wachlarz ofert, w tym środki lub usługi zorientowane na zatrudnienie i wsparcie społeczne. Zindywidualizowana oferta, jako oferta minimalna, mająca na celu znalezienie pracy zapewniona jest przez wszystkie PSZ/SPOC. Oprócz tego 1/3 PSZ oferuje również co najmniej jedną inną ofertę, dostosowaną do indywidualnych potrzeb bezrobotnego. Aby pomóc długotrwale bezrobotnym w integracji/reintegracji na rynku pracy, ponad połowa PSZ

korzysta z bardziej złożonego wsparcia (tj. kombinacji kilku zindywidualizowanych ofert wsparcia).

Większość PSZ (prawie 3/4) docenia, że usługi oferowane długotrwale bezrobotnym różnią się od usług oferowanych innym kategoriom klientów. Różnice polegają na: powiązaniu usługi i środków specjalnych rzecz długotrwale bezrobotnych, zindywidualizowanym podejściu, większej intensywności wsparcia, szerszym stosowaniu wsparcia aktywizacyjnego, motywacyjnego, psychologicznego, integracyjnego czy post-stażowego, bardziej złożonej i dogłębnej ocenie czy też wyznaczeniu dedykowanych doradców dla długotrwale bezrobotnych.

Usługi PSZ dla pracodawców zatrudniających długotrwale bezrobotnych

Patrząc na pozostałe kategorie klientów, którzy są lub powinni być kluczowymi partnerami PSZ, badanie wykazało, że podstawowe wsparcie - w postaci usług i dotacji na zatrudnienie osób długotrwale bezrobotnych – które oferuje większość PSZ, skierowane jest do pracodawców. Ponad 1/3 PSZ ma bliższe powiązania z pracodawcami i podejmowane są wspólne działania w celu rozwiązania problemu długotrwałego bezrobocia. Nawiązywane są umowy partnerskie z pracodawcami, które mają na celu zapewnienie zatrudnienia większej liczbie osób długotrwale bezrobotnych, tak więc pośrednictwo pracy bazuje na tych umowach. Wsparcie po zatrudnieniu, którego celem jest osiągnięcie trwałego zatrudnienia długotrwale bezrobotnych realizuje ponad 1/3 PSZ.

Wymiana informacji

Wymiana informacji/danych pomiędzy partnerami jest rolą SPOC. Większość PSZ stosuje praktyki udostępniania danych lub istnieje mechanizm wymiany danych. W ponad 1/4 PSZ informacje te są przekazywane partnerom w oparciu o określone procedury. Inną praktyką, która stanowi wyższy stopień koordynacji, jest współdzielony dostęp do informacji o klientach. W ponad 1/3 PSZ doradcy pracujący u różnych partnerów mają wspólny dostęp do ograniczonej informacji o klientach. W przeciwieństwie do tej procedury tylko cztery PSZ zgłosiły wspólny dostęp do wszystkich danych klientów. Najczęściej udostępniane informacje o klientach dotyczą historii zatrudnienia, edukacji, bezrobocia, działań związanych z poszukiwaniem pracy i otrzymanego wsparcia, oceny klientów oraz przeszkód w znalezieniu pracy (np. problemów zdrowotnych, sytuacji rodzinnej i osobistej – np. czy klient jest samotnym rodzicem, czy ma niskie dochody lub czy korzysta z pomocy społecznej).

Ocena potrzeb długotrwale bezrobotnych

Badanie dotyczyło również oceny potrzeb długotrwale bezrobotnych. W większości krajów to menadżerowie w PSZ są odpowiedzialni i przeprowadzają ocenę potrzeb osób długotrwale bezrobotnych. Wspólna ocena menadżerów PSZ i innych dostawców usług jest wykorzystywana tylko przez kilka PSZ. Tylko w jednym PSZ ocena taka jest przeprowadzana przez jednego menadżera.

Umowa o integracji zawodowej (JIA)

Umowa o integracji zawodowej (JIA) to szczególny środek zaproponowany i zdefiniowany w zaleceniu. Większość PSZ poinformowała, że JIA (lub Indywidualny Plan Działania) są zgodne z propozycjami zawartymi w zaleceniu. W ramach JIA realizowana jest indywidualna ocena długotrwale bezrobotnego i ponowna ocena, określa się usługi wsparcia oraz sposób kontaktów i częstotliwość spotkań uzupełniających. PSZ zwrócił uwagę na fakt, że JIA posiada cechy odróżniające go od IAP, który jest zwykle tworzony dla innych kategorii klientów. W ramach JIA: 1) ocena lub ponowna ocena długotrwale bezrobotnego jest pogłębiona i bardziej wszechstronna, 2) może zostać także przeprowadzona wspólna ocena/ponowna ocena ze służbami socjalnymi, 3) w większości przypadków kontakt odbywa się osobiście, 4) częstotliwość spotkań uzupełniających jest wyższa, 5) oferty wsparcia są bardziej spersonalizowane i dostosowane do konkretnych potrzeb długotrwale bezrobotnego.

Monitoring

Działania następcze lub regularne monitorowanie losów bezrobotnego po zakończeniu JIA są określone w zaleceniu. Badanie wykazało, że główną instytucją odpowiedzialną za działania następcze po zakończeniu JIA są krajowe PSZ za pośrednictwem menadżerów odpowiedzialnych za danych przypadek. Wspólna działania następcze realizowane przez PSZ i innych partnerów są bardzo rzadkie (tylko w przypadku trzech PSZ).

Monitorowanie skoordynowanego wsparcia długotrwale bezrobotnych jest integralnym elementem procesu wsparcia. Wszystkie kraje realizują monitoring w różnych obszarach. Postępy poczynione przez bezrobotnych w kierunku zatrudnienia, rezultaty wsparcia w kierunku zatrudnienia lub integracji (w tym cele związane z pośrednictwem pracy) oraz efektywność usług lub wsparcia to najczęściej monitorowane rezultaty. Monitorowanie jest mniej powszechne po opuszczeniu przez bezrobotnego rejestru PSZ – taki monitoring realizuje tylko 1/3 PSZ. Podobnie jak w przypadku działań następczych PSZ są główną instytucją odpowiedzialną za monitoring.

Finansowanie

Aby wesprzeć te złożone i skoordynowane usługi wsparcia niezbędne są środki finansowe. Odpowiednie mechanizmy finansowania umożliwiają podział budżetu między różnymi partnerami i zapewniają płynność finansową. Badanie wykazało, że wspólne budżetowanie nie jest rozpowszechnione (zgłoszone przez mniej niż PSZ). Działania są zwykle finansowane z funduszy krajowych i/lub budżetu PSZ. Dodatkowe środki finansowe pochodzą z EFS, a w kilku przypadkach także od innych partnerów.

Podsumowanie

PSZ odgrywają ważną rolę we wdrażaniu kompleksowego i skoordynowanego wsparcia dla długotrwale bezrobotnych. Państwa członkowskie wprowadziły rzeczywiste środki zgodne z zaleceniem. Poprawy wymaga zapewnienie pełnej operacjonalizacji SPOC oraz wzmocnienie zdolności różnych uczestników rynku pracy w dostarczaniu zintegrowanego i skoordynowanego wsparcia. Potrzebne zmiany często mają charakter strukturalny i wymagają wsparcia politycznego.

Załączniki

- Raport sieci Europejskich Publicznych Służb Zatrudnienia w sprawie zintegrowanych usług dla długotrwale bezrobotnych - plik: [PES Network - Integrated services for the long-term unemployed-2020.pdf](#) (PDF, 669 KB)
- Raport - Analiza kosztów i korzyści interwencji naprawczych na rzecz osób długotrwale bezrobotnych – plik: [Cost–benefit analysis of remedial interventions for the long-term unemployed.pdf](#) (PDF, 2,28 MB)